
UREDNIČKO SLOVO	5
AUTOROV PREDGOVOR	7
I. UVOD	
ZLOPORABA DROGA - CIVILIZACIJSKI PROBLEM	17
Postoji li rješenje?	18
Epidemiološka slika. Hrvatska - Europa	21
II. POJAVNOST ZLOPORABE DROGE U HRVATSKOJ	
REPRESIVNI SUSTAV	48
CENTAR ZA SPRJEČAVANJE I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE	
OVISNOSTI PRI KB "SESTRE MILOSRDNICE" 2000.	53
Ambulantno liječeni pacijenti iz Zagreba u 2000.	57
Prvodošli pacijenti s prebivalištem u gradu Zagrebu tijekom	
2000. (Deskriptivna statistika napravljena prema podacima	
ažuriranim 1. 5. 2001.)	60
Rizično ponašanje prvodošlih pacijenata	68
PROCJENA EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE KRAJEM 2000.	71
III. TEMELJNA OBILJEŽJA ZLOPORABE DROGA U	
HRVATSKOJ	
STANJE ZLOPORABE DROGA U HRVATSKOJ POTKRAJ	
DEVEDESETIH	75
UTJECAJ GOSPODARSKIH PRILIKA NA EPIDEMIJU	
ZLOPORABE DROGA	76
ILEGALNA TRGOVINA DROGAMA U HRVATSKOJ	78
EKONOMSKE ŠTETE ZBOG DROGA	81
ZLOPORABA DROGA I NACIONALNA SIGURNOST	84
ZLOPORABA DROGA I ZDRAVLJE	85

STANJE, RAZVOJ, ORGANIZACIJA I PROVEDBA PROGRAMA SUZBIJANJA ZLOPORABE DROGA OD 1990. NAOVAMO	86
USTANOVE KOJE SE BAVE SPECIFIČNIM MJERAMA PREVENCIJE OVISNOSTI TE LIJEČENJEM I REHABILITACIJOM OVISNIKA	87
DANAŠNJA RAZINA MEĐUNARODNE SURADNJE NA PODRUČJU SUZBIJANJA ZLOPORABE DROGA	89
PERSPEKTIVA SITUACIJE	90
OSNOVNI UZROCI POJAVNOSTI ZLOPORABE DROGA	91
IV. STRATEGIJE I PROGRAMI SUZBIJANJA ZLOPORABE DROGA U HRVATSKOJ U KONTEKSTU SVJETSKIH ISKUSTAVA	
OPĆA NAČELA	97
Što znači <i>uravnotežena</i> (balansna) strategija	99
STRATEGIJA SMANJENJA PONUDE DROGA (OPĆA NAČELA) ..	102
Kako mjeriti djelotvornost represivnog aparata?	108
<i>Uloga zdravstva na smanjenje dostupnosti psihoaktivnih sredstava</i>	110
<i>Kontrola prekursora</i>	111
STRATEGIJA SMANJENJA POTRAŽNJE DROGA (OPĆA NAČELA)	111
<i>Harm-reduction</i> pristup kao dio strategije	114
Sadašnje stanje programa smanjenja potražnje droga	117
Osnovni elementi programa smanjenja potražnje droga	118
<i>Primarna prevencija</i>	119
Osnovne mjere za zaštitu zdrave djece i mladeži od zloporabe droga	119
Obrazloženje doktrine na kojoj se temelji program zaštite zdravih od zloporabe droga	120
<i>Važnost sekundarne prevencije</i>	126
<i>Kako rano (u obitelji) otkriti da adolescent uzima drogu?</i>	128
V. INSTITUCIONALNI UVJETI PROVEDBE PROGRAMA SUZBIJANJA ZLOPORABE DROGA U HRVATSKOJ	
MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA	135
Temeljne komponente Školskog preventivnog programa	139
Doktrinarna osnova pojedinih elemenata Školskog preventivnog programa	143
Kakva bi škola poboljšavala kvalitetu življenja učenika?	145
<i>Rizične obitelji i rizična djeca trebaju dodatnu zaštitu</i>	148
<i>Kojim pristupom provoditi prevenciju?</i>	152

Afirmacija karijere uspješnog roditeljstva	154
Uloga sporta i drugih kreativnih aktivnosti	156
Razvijanje samopoštovanja kod učenika i učenje socijalnih vještina	157
Diskretni osobni zaštitni programi	158
Zaustavljanje procesa izdvajanja problematične djece	161
<i>Razred kao terapijska zajednica</i>	163
<i>Rano otkrivanje dječje depresije i neuroza</i>	166
<i>Pomoć u rješavanju kriznih situacija (neuspjeha)</i>	166
<i>Uloga škole u terapiji osoba koje uzimaju droge i u sprječavanju distribucije droga</i>	167
<i>Što činiti s onima koji su napustili školu?</i>	169
Osnove metodološkog pristupa u provedbi specifične izobrazbe u prevenciji širenja zlorabe droga	170
Organizacija, provođenje i evaluacija školskih preventivnih programa	174
SVEUČILIŠTE	176
Zaštita studenata	176
Nužnost poboljšanja edukacije studenata na fakultetima koji školuju stručnjake za bavljenje djecom i mladeži	176
MEDIJI	177
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	179
Opća načela u pristupu organizaciji liječenja i rehabilitacije ovisnika	179
Politika tretmana ovisnika kao važan element Nacionalne strategije	182
Ustanove za provođenje liječenja i rehabilitacije ovisnika	189
Zadaće obiteljskog liječnika u suzbijanju zlorabe sredstava ovisnosti	191
Zadaće školske medicine	192
Mjesto i uloga psihijatrijske struke i psihijatrijskih ustanova u tretmanu ovisnika o drogama	194
<i>Stacionarno liječenje ovisnika</i>	195
Terapijske zajednice i centri za rehabilitaciju ovisnika	198
Tretman životno ugroženih intoksiciranih ovisnika	201
Važnost toksikologije u unapređenju dijagnostike i vrednovanju tretmana uzimatelja droga	202
Zadaće ginekološko-opstetričke struke u skrbi za ovisnice - trudnice	202
Zadaće pedijatara	203
Ostale medicinske struke	203

Supstitucijski programi (uporaba metadona)	203
<i>Argumenti koji opravdavaju primjenu metadona</i>	206
<i>Mogući negativni aspekti uporabe metadona</i>	207
<i>Vrste supstitucijskih programa i kriteriji za primjenu metadona</i>	211
Provedba kratke ambulantne (ili bolničke) detoksifikacije	211
Provedba spore (do šest mjeseci) ambulantne detoksifikacije	212
Omogućavanje dugotrajnog održavanja na stalnoj ili približno jednakoj dnevnoj dozi metadona	212
<i>Praktična provedba terapije opijatskim agonistima</i>	214
Praktično provođenje supstitucijskih programa	216
<i>Tko su glavni protivnici primjene metadona u liječenju heroinskih ovisnika?</i>	219
Primjena opijatskih antagonista u liječenju heroinskih ovisnika	223
<i>Kada i kod kojih ovisnika primijeniti, odnosno ne primijeniti Naltrexon</i>	224
CENTRI ZA SPRJEČAVANJE I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI	227
Sadržaj rada centara za sprječavanje i izvanbolničko liječenje ovisnika	228
Prijedlog osnivanja Državnog centra (Zavoda) za sprječavanje zloporabe droga i liječenje ovisnosti	233
<i>Organizacija rada Državnog centra (Zavoda)</i>	234
<i>Djelatnici</i>	236
INSTITUCIJE SOCIJALNE SKRBI	238
Uloga socijalne skrbi u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji ovisnosti	239
Promjene koje bi unaprijedile i povećale djelotvornost Nacionalne strategije za suzbijanje ovisnosti	241
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	243
Doktrina u svezi sa smanjivanjem ponude droge mladeži	245
Polijski specijalizirani djelatnici kao suradni članovi interdisciplinarnih timova	246
Odnos djelatnika policije spram samih ovisnika	246
Što sa saznanjima policije o osobama koje uzimaju droge?	247
Potreba usklađivanja (intenziteta) policijskog rada s djelovanjem pravosuđa ili zdravstva	248
Poboljšanje mjera sigurnosti u prometu	249
Zadaće policije u smanjenju ilegalne prodaje narkotika (metadona)	250

Temeljni elementi procjene djelotvornosti rada represivnog aparata u suzbijanju ilegalne trgovine drogom	251
PRAVOSUĐE	254
Zakoni i praćenje njihove provedbe	255
Postupanje s osobama zatečenim u posjedu “neznatne” količine droge	258
Postupanje s ovisnicima tijekom sudskog postupka i izdržavanja kazne	259
<i>Osnovni elementi pristupa u organizaciji i provođenju programa liječenja ovisnika lišenih slobode</i>	264
MINISTARSTVO FINACIJA	268
Zadaće carinske službe	268
Zadaće porezne uprave i policije zadužene za gospodarski kriminal	270
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA	271
MINISTARSTVO OBRANE	273
Mjere koje bi valjalo organizirano provoditi	274
Smanjivanje dostupnosti droga (represivne mjere)	274
Otkrivanje ovisnika i postupanje s njima	275
Kako tretirati uzimanje droga (bez ovisnosti) kod pripadnika HV	278
Ostale mjere kojima se smanjuje zloraba droga unutar sustava HV-a	279
Primarna prevencija zlorabe droga među pripadnicima HV	279
NEVLADINE ORGANIZACIJE U SUZBIJANJU ZLOPORABE DROGA	282

VI. OSTALI ASPEKTI PROVEDBE PROGRAMA SUZBIJANJA ZLOPORABE DROGA U HRVATSKOJ

NEKE OD ZAPREKA U KVALITETNOM PROVOĐENJU NACIONALNOG PROGRAMA	287
USKLAĐENOST PROVEDBE NACIONALNE STRATEGIJE (ZADAĆE KOMISIJE ZA SUZBIJANJE ZLOPORABE DROGA)	297
FINANCIRANJE PROGRAMA	301
POUČNI PRIMJERI	302
Split	302
Poreč	305
Norveška	308
Švicarska	309
TEMELJNI CILJEVI I PERSPEKTIVA NACIONALNE STRATEGIJE	310

VII. ZAKLJUČAK	313
VIII. LITERATURA	317
IX. DODACI	
TRINAEST NAČELA DJELOTVORNOG TRETMANA OVISNOSTI O DROGAMA	329
POPIS TABLICA	333
POPIS SLIKA	335
SAŽETAK	337
BILJEŠKA O AUTORU	341